

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 22 Temmuz 2014
Sayı: 27104

49019

22.07.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

04.03.2014 tarih ve 2014/6052 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1. maddesi "Tarımsal sulamaya ilişkin elektrik borcu bulunan çiftçilere, bu borçları ödeninceye kadar, 2014 yılında yapılması gereken tarımsal destekleme ödemeleri yapılmaz" hükmünü getirmiştir. Aynı tarihli Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2014/9 sayılı uygulama tebliğinin 4/1.maddesi "Şirket, kendi abone/tüketici kayıtları ile Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) kayıtlarını eşleştirerek alacaklı olduğu çiftçilere ait TC kimlik numarası ile alacak tutarını bankaya iletir" demektedir. Tebliğin 4/2.maddesi ise TC kimlik numarası borçlu listesinde bulunan çiftçilere ödeme yapılmamasını düzenlemektedir.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı, çiftçilikten başka geçim kaynağı bulunmayan ve esasen yüksek girdi maliyetleri nedeniyle çok zor koşullarda üreticilik faaliyetlerini sürdürmeye çalışan tarımsal üreticileri zor durumda bırakmıştır. Ama daha da kötüsü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın tebliğinin Güneydoğu Anadolu'da bir şirket tarafından maksadını aşan bir biçimde kullanılması ve ÇKS'de adı geçen tüm çiftçileri potansiyel borçlu olarak kabul etmesiyle ortaya çıkmış ve yurdun bu yöresinde kitlesel tepkilere yol açmıştır.

Buna göre aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Oğuz Oyan
İzmir Milletvekili

- 1) Elektrik faturalarında "kayıp kaçak bedeli" başlığı altında bir kesintiye yer verildiği ve tüm elektrik kullanıcılarının bu kaçakların bedelini ödemeye mecbur edildiği bir uygulama yürürlükte iken, ayrıca yukarıda sözü edilen 2014/6052 sayılı Bakanlar Kurulu ile elektrik dağıtım şirketlerine ikinci bir tazmin kanalı açılmasının nedeni nedir? Bu, mükerrer bir tazmin etme yolu değil midir? Eğer öyleyse, bunun önlenmesi için herhangi bir önlem almayı planlıyor musunuz?
- 2) Özel elektrik dağıtım şirketlerinin elektrik tüketicilerinden özel hukuk kapsamındaki alacaklarının, kamunun tarımsal destekleme ödemeleri üzerinden mahsuplaşma yoluyla alınmasını bir hukuk devletiyle bağdaştırıyor musunuz?
- 3) Elektrik borcunu ödemeyen çiftçi sayısı kaçtır ve bunların toplam borcu ve bunda özel dağıtım şirketlerinin payı ne kadardır? Borçlu çiftçilerin kaç tanesi ilgili Bakanlar Kurulu Kararı kapsamına girmiş, yani destekleme ödemelerinden yararlandırılmamıştır? Bunun bölgesel dağılımı nasıldır? Elektrik dağıtım şirketlerine göre dağılım nasıldır? Aynı kapsamda olan sulama birlikleri/kooperatifleri var mıdır?
- 4) Türkiye'de çiftçilik yapma koşulları yüksek girdi maliyetleri, örgütsüz tarım kesimi, iklim koşullarına bağımlılık, yetersiz ve dalgalı ürün piyasa fiyatları, yetersiz tarımsal destekleme nedenleriyle esasen büyük bir özveri ve sebat gerektirir ve buna karşılık istihdama da doğrudan katkı yaparken, çiftçilik yapanları elektrik dağıtım şirketlerinden daha fazla korumanın öncelikli bir Hükümet politikası olması gerektiğini düşünmez misiniz? Eğer

49099

öyleyse, söz konusu Bakanlar Kurulu Kararının yeniden görüşülmesi için Bakanlar Kurulu'na bir öneri götürmeyi planlıyorsunuz?

- 5) Türkiye ile AB ülkeleri kıyaslandığında, tarımda kullanılan elektrik ücret tarifeleri arasında ne gibi farklılıklar vardır? (Bildığımız kadarıyla AB ülkelerinde tarımsal elektrik ortalama 8 cent iken ülkemizde çeşitli vergi ve fonlarla 16 cente yükselmektedir). Kişi başına düşen ortalama milli gelir düzeylerine orantılanarak karşılaştırmalı olarak bakıldığında, Türkiye'de çiftçiler elektrik enerjisini AB ülkelerindeki çiftçilerden beş katından daha da pahalı kullanır duruma gelmemekte midir? Eğer öyleyse, bu alandaki tarife yapısını yeniden gözden geçirmeyi düşünmez misiniz?
- 6) En azından AB'de tarımsal sulamada kullanılan elektrikte KDV alınmaması uygulamasını bizde de başlatmayı düşünmez misiniz? 2003 yılına kadar tarımsal sulamada elektriğe sağlanan yüzde 30 devlet desteğini yeniden gündeme almayı öngörmez misiniz?
- 7) Tarımsal üreticilerimizin sulamaya ilişkin elektrik borçlarının yeniden yapılandırılması için bir girişim başlatmayı öngörüyor musunuz?
- 8) Elektrik dağıtım şirketi DEDAŞ (Eksim Holding'e ait bir firma) özel hukuk tüzel kişisidir. Türkiye Cumhuriyeti'nde yüzbinlerce özel hukuk tüzel kişisi olan şirket bulunmasına rağmen Bakanlar Kurulu'nun kararı bu yüzbinlerce şirketten adeta sadece DEDAŞ'ın alacaklarını tahsil etmek için alınmış gözükmektedir. Bunun sizce bir hukuki dayanağı var mıdır ve DEDAŞ'ın ayrıcalığının nedeni nedir? Hukukta eşitlik ilkesi olduğuna göre Bakanlar Kurulu geri kalan yüzlerce şirketin alacaklarını da tahsil etmek için karar alacak mıdır?
- 9) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın 2014/9 sayılı uygulama tebliğinin 4/1. maddesi ile borçlu listelerinin şirket tarafından düzenlenerek bankaya bildirilmesi istenmiştir. Bakanlığa bağlı İlçe Tarım Müdürlükleri'nin kendi ÇKS kayıtlarında adı geçen çiftçileri DEDAŞ'ın abone listesi ile eşleştirip borçlu olanları bankaya göndermesi gerekiyken, DEDAŞ tebliğin bu maddesini fırsat bilerek ÇKS kayıtlarında adı bulunan tüm çiftçilere (yaklaşık 56.000 kişiye) hayali borç tahakkukları düzenleyerek isimlerini Ziraat Bankası'na bildirmiştir. Dolayısıyla ismi bu DEDAŞ listesinde olan çiftçilerin destekleme paraları bankada bloke edilmiştir. Uygulama tebliğin maksadını aşan DEDAŞ'ın bu hayali tahakkukları sebebiyle kaç kişi mağdur edilmiştir? Yaklaşık 2 aydır süren çiftçi eylemlerinin asıl sebebi bu hayali borç tahakkukları değil midir? Dağıtım şirketi DEDAŞ'ın basına bu konu hakkında kamuoyuna doğru bilgilendirme yaptığını düşünüyor musunuz?
- 10) Söz konusu yaptırımla ilgili yöre çiftçileri konuyu yargıya taşımışlardır. Bismil Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/759-Esas ve Çınar Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2014/95-Esas sayılı kararlarınca destekleme paralarının haksız yere kesintiye konu olmuş üreticilere ödenmesi için ihtiyati tedbir kararları verilmiş ve buna benzer 40 kadar daha karar alınmıştır. Ancak bu kararların infazı için hak sahipleri 30.06.2014 tarihinde DEDAŞ Diyarbakır İl Müdürlüğü'ne gidip resmi kayıtlardan da geçirmelerine rağmen karşılıklarına resmi muhatap çıkmamış ve kararlar infaz edilememiştir. DEDAŞ'ta yüzlerce çiftçi birikince ilgili şirket Çevik Kuvvet'i müdahaleye çağırmış ve 150 çiftçi gözaltına alınmış, üçü mahkemeye sevk edilmiştir. Olayların bu noktaya gelmesinde, ÇKS kayıtlarını dilediği gibi kullanan DEDAŞ'ın ve dolayısıyla Bakanlığınız payı yok mudur? Mahkeme kararlarının uygulanmaması suç değil midir?
- 11) Son bir gelişme de, Tarım Bakanlığı ve ilgili şirket üzerinden yoğun siyasi ve psikolojik baskıları nedeniyle mahkemelerin 2 Temmuz 2014 tarihi itibarıyla verdikleri ihtiyati tedbir kararlarını 4 Temmuz 2014 itibarıyla kaldırmaya zorlanmış bulunmalarıdır. İhtiyati tedbirin, destekleme

49019

ödemelerinde hak sahibi olanların yazılı talebiyle ve nakdi teminat karşılığında verilmiş olmasına rağmen, tedbirin kaldırılması hususunda, zımnî baskılar dışında, DEDAŞ'ın herhangi bir yazılı talebinin olmaması da işlemin olağandışı boyutunu kanıtlamaktadır. Hukuk yolundan ayrılmayan ve mağduriyetlerini çözmek için uğraşan çiftçilere ilgili bakanlıklardan sonra yargının da kapıları yüzlerine kapatılırsa bunun doğuracağı sosyal sonuçların sorumlusu kimler olacaktır? Söz konusu bölgede hukuk yolundan ayrılmayan 56.000 ailenin mağdur edildiğini bilmiyor musunuz? Yörede ortalama aile büyüklüğünün 10 kişi olduğunu göz önüne alırsak yaklaşık 560.000 kişiyi doğrudan ilgilendiren bir sorunla karşı karşıya olduğunuzu düşünmüyor musunuz? Konunun çözümü için bakanlık olarak ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?